

2026/1307

2026.6.16.

A BIZOTTSÁG (EU) 2026/1307 AJÁNLÁSA

(2026. június 11.)

a takarmányokban található perfluoralkil anyagok (PFAS) nyomon követéséről

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) A perfluoralkil anyagokat (a továbbiakban: PFA-anyagok) széles körben használják ipari célokra és fogyasztási cikkekben, többek között szövetek és szőnyegek szennyeződésálló rétege, élelmiszerekkel való érintkezésre szánt papír- vagy kartontermékek olajálló rétege, tűzoltóhab, a bányászat és az olajfűrés terén használt felületaktív anyagok, padlófényező és rovarölő szerek előállítására. Széles körű használatuk és a környezetben való megmaradásuk a környezet nagymértékű szennyeződésével járt. Az élelmiszerek ezen anyagokkal való szennyeződése főként a vízi és szárazföldi élelmiszerláncokban tapasztalható bioakkumulációnak, továbbá az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő, PFA-anyagokat tartalmazó anyagok használatának a következménye. A PFA-anyagok közül a perfluoroktán-szulfonsav (PFOS) és a perfluoroktánsav (PFOA), valamint azok sói fordulnak elő a legmagasabb koncentrációban élelmiszerekben és az emberi szervezetben.
- (2) 2020-ban a Bizottság kérésére az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) a perfluoralkil anyagok emberi egészséget érintő kockázatáról szóló véleményében⁽¹⁾ naprakésszé tette a PFOS és a PFOA kockázatértékelését, és azt – a legújabb tudományos információk és a 2010/161/EU bizottsági ajánlás⁽²⁾ alapján gyűjtött előfordulási adatok alapján – a perfluornonánsavra (PFNA) és a perfluorhexán-szulfonsavra (PFHxS) is kiterjesztette. A Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy az európai népesség egy része esetében a megengedhető heti bevitel túllépésére kerül sor. Úgy tűnik, hogy a tojás, a halak és más tengeri eredetű élelmiszerek, a hús és a húskészítmények jelentősen hozzájárulnak a PFA-anyagoknak való emberi expozícióhoz. A Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy az állati eredetű élelmiszerek jelentősen hozzájárulnak a PFA-anyagoknak való emberi expozícióhoz. A Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy a PFA-anyagok a takarmányokból átkerülnek az állati eredetű élelmiszerekbe, ugyanakkor egyértelmű különbségek mutatkoznak az egyes fajok és a PFA-anyagok típusai tekintetében. A PFA-anyagok ilyen átvitele a haszonállatok esetében a táplálékfelvétel során lenyelt talaj útján, vagy pedig az állatok ivóvízfogyasztásával is történhet.
- (3) Az emberi egészség magas szintű védelmének biztosítása érdekében az (EU) 2023/915 bizottsági rendelet⁽³⁾ felső határértékeket állapított meg az egyes állati eredetű élelmiszerekben előforduló perfluoralkil anyagokra vonatkozóan.
- (4) A PFA-anyagok állati takarmányban vagy az állatok takarmányozására használt talajban való előfordulása azt eredményezheti, hogy az állati eredetű élelmiszerek nem felelnek meg az állati eredetű élelmiszerekre vonatkozó felső határértékeknek.
- (5) Jelenleg csak korlátozottan állak rendelkezésre olyan adatok a PFA-anyagok takarmányokban való jelenlétéről, amelyek lehetővé teszik a takarmányból az állati eredetű élelmiszerekbe történő átvitel arányának meghatározását, valamint annak megvitatását, hogy szükség van-e felső határértékek megállapítására a takarmányokban előforduló PFA-anyagok tekintetében. Ezért előfordulási adatokat kell gyűjteni a takarmányokban és a talajban előforduló PFA-anyagokról is, amennyiben a PFA-anyagok állati eredetű élelmiszerekben való jelenléte összefügghet a PFA-anyagok talajban való jelenlétével. Emellett a PFA-anyagok ivóvízben való jelenléte a PFA-anyagok állati eredetű élelmiszerekben való jelenlétét eredményezheti, de elegendő ellenőrző adat áll rendelkezésre a PFA-anyagok ivóvízben való jelenlétéről.

⁽¹⁾ Az EFSA élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (CONTAM); Scientific opinion on the risk to human health related to the presence of perfluoroalkyl substances in food (Tudományos szakvélemény a perfluoralkil anyagok élelmiszerekben való előfordulásával kapcsolatos, az emberi egészséget érintő kockázatról), EFSA Journal 2020;18(9):6223. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.6223>.

⁽²⁾ A Bizottság 2010/161/EU ajánlása (2010. március 17.) az élelmiszerekben fellelhető perfluor-alkilezett anyagok nyomon követéséről (HL L 68., 2010.3.18., 22. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2010/161/oj>).

⁽³⁾ A Bizottság (EU) 2023/915 rendelete (2023. április 25.) az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok felső határértékeiről és az 1881/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2023.5.5., 103. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/915/oj>).

- (6) Ahhoz, hogy a PFA-anyagok koncentrációját azok pontosan előforduló mennyisége szerint meg lehessen határozni, kellően érzékeny módszereket kell alkalmazni. Ezt a meghatározási határra vonatkozó ajánlott célértékekkel kell ösztönözni.
- (7) Annak érdekében, hogy a minták reprezentatívak legyenek a mintavétel tárgyát képező tételre nézve, a tagállamoknak követniük kell a 152/2009/EK bizottsági rendeletben ⁽⁴⁾ meghatározott mintavételi eljárásokat.

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. A tagállamoknak 2026-ban, 2027-ben és 2028-ban a takarmányipari vállalkozókkal együttműködve nyomon kell követniük a PFA-anyagok takarmányokban való előfordulását.

A tagállamoknak a következő PFA-anyagok takarmányokban való előfordulását kell vizsgálniuk:

- a) perfluoroktán-szulfonsav (PFOS);
- b) perfluoroktánsav (PFOA);
- c) perfluornonánsav (PFNA);
- d) perfluorhexán-szulfonsav (PFHxS).

A tagállamoknak lehetőség szerint a PFOS-hez, a PFOA-hoz, a PFNA-hoz és a PFHxS-hez hasonló, de az (EU) 2022/1431 bizottsági ajánlásban ⁽⁵⁾ említettektől eltérő alkiláncsal rendelkező vegyületek jelenlétét is meg kell vizsgálniuk.

2. Az 1. pontban említett ellenőrzésnek a takarmányok széles körére ki kell terjednie, különösen a következőkre:

- a) takarmányként használt halak, egyéb víziállatok és azokból származó termékek;
- b) algaliszt és algalisztből nyert takarmány-alapanyagok;
- c) ásványi eredetű takarmányok;
- d) zöldtakarmány, szilázs, széna és friss fű;
- e) folyékony takarmány;
- f) halat vagy más vízi állatot, illetve azokból nyert termékeket és/vagy algalisztet és algalisztből nyert takarmány-alapanyagot tartalmazó takarmánykeverékek;

az állati eredetű élelmiszerekben előforduló PFA-anyagok magas szintjére vonatkozó nyomonkövetési vizsgálatok során a PFA-anyagokat abban a talajban is elemezni kell, amelyen az élelmiszer-termelő állatokat takarmányozzák, valamint az ivóvízükben is. E vizsgálatok során a csomagolóanyagot mint szennyeződési forrást szintén meg lehet vizsgálni.

Az adatgyűjtést a nem szennyezett régiókban előállított takarmányokra vonatkozóan kell végezni, de a szennyezett régiókból származó takarmányokra vonatkozó adatok is jelenthetők, amennyiben ez egyértelműen fel van tüntetve az adatok Hatóság felé történő jelentése során.

3. Annak érdekében, hogy a minták reprezentatívak legyenek a mintavétel tárgyát képező tételre nézve, a takarmányok esetében a tagállamoknak követniük kell a 152/2009/EK rendeletben meghatározott mintavételi eljárásokat, figyelembe véve, hogy a PFA-anyagok feltételezhetően egyenletesen oszlanak el a tételen belül. A talaj esetében adott esetben ezeket a mintavételi eljárásokat kell követni. Az ivóvíz esetében az (EU) 2020/2184 európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽⁶⁾ említett mintavételi eljárást, azaz az EN ISO 5667 Vízminőség. Mintavétel. szabványt kell követni.

⁽⁴⁾ A Bizottság 152/2009/EK rendelete (2009. január 27.) a takarmányok hatósági ellenőrzése során alkalmazott mintavételi és vizsgálati módszerek megállapításáról (HL L 54., 2009.2.26., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/152/oj>).

⁽⁵⁾ A Bizottság (EU) 2022/1431 ajánlása (2022. augusztus 24.) az élelmiszerekben található perfluoralkil anyagok nyomon követéséről (HL L 221., 2022.8.26., 105. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2022/1431/oj>).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/2184 irányelve (2020. december 16.) az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről (HL L 435., 2020.12.23., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj>).

4. A vizsgálatokat az (EU) 2017/625 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁷⁾ 34. cikkének megfelelően kell folytatni, olyan vizsgálati módszert alkalmazva, amely bizonyítottan megbízható eredményekkel szolgál. Az analitikai módszerek meghatározási határának a takarmányban lévő minden egyes PFA-anyag esetében legfeljebb 0,1 µg/kg-nak kell lennie.
5. A tagállamok számára ajánlott, hogy az elemzések eredményeivel összefüggésben az EFSA adatszolgáltatási formátumát követve, az élelmiszer- és takarmányügyi standard mintaleírásra vonatkozó EFSA-iránymutatással ⁽⁸⁾ (SSD2), valamint az EFSA további egyedi adatszolgáltatási követelményeivel összhangban legkésőbb 2029. június 30-ig biztosítsák a rendszeres adatszolgáltatást a Hatóság felé.

Kelt Brüsszelben, 2026. június 11-én.

a Bizottság részéről
VÁRHELYI Olivér
a Bizottság tagja

⁽⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/625 rendelete (2017. március 15.) az élelmiszer- és takarmányjog, valamint az állategészségügyi és állatjóléti szabályok, a növényegészségügyi szabályok, és a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok alkalmazásának biztosítása céljából végzett hatósági ellenőrzésekről és más hatósági tevékenységekről, továbbá a 999/2001/EK, a 396/2005/EK, az 1069/2009/EK, az 1107/2009/EK, az 1151/2012/EU, a 652/2014/EU, az (EU) 2016/429 és az (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet, az 1/2005/EK és az 1099/2009/EK tanácsi rendelet, valamint a 98/58/EK, az 1999/74/EK, a 2007/43/EK, a 2008/119/EK és a 2008/120/EK tanácsi irányelv módosításáról, és a 854/2004/EK és a 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 89/608/EGK, a 89/662/EGK, a 90/425/EGK, a 91/496/EGK, a 96/23/EK, a 96/93/EK és a 97/78/EK tanácsi irányelv és a 92/438/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 95., 2017.4.7., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/625/oj>).

⁽⁸⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/call/annual-call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-food-and-feed-0>.